

Limon
Kütüphanesi

Jo Cotterill

Çeviri: Zeynep Kırık

Limon Kütüphanesi

JO COTTERILL

GENÇ TİMAŞ

Gümüş Romanlar / 15

Yayın Yönetmeni | Savaş Özdemir

Yayın Koordinatörü | Tülay Öncü

Editör | Merve Okçu

Çeviri | Zeynep Kürük

Kapak Tasarım | Rachel Lawston, Jet Purdie

İllüstrasyon | Sarah Dennis

Kapak Uygulama | Erdi Demir

İç Tasarım | Tamer Turp

7. Baskı | Nisan 2019

Raf | 10+ Roman Öykü

Uluslararası Seri No

ISBN: 978-605-08-2564-0

TİMAŞ YAYINLARI

Adres | Cağaloğlu, Alemdar Mah. Alayköşkü Cd. No:5
Fatih/İstanbul

Tel | (0212) 511 24 24 | Sertifika No | 12364

E-posta | bilgi@genctimas.com

 genctimas.com genc_timas

  genctimas

Baskı ve Cilt | Sistem Matbaacılık

Adres | Yılanlı Ayazma Sok. No:8 Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Tel | (0212) 482 11 01 / Sertifika No | 16086

© 2016 Jo Cotterill (metin), © 2016 Sarah Dennis (illüstrasyon)

© 2017 "Library of Lemons" orijinal adıyla Bonnier Zaffre'nin alt markası olan Picadilly Press (Londra) tarafından yayımlanan bu kitabın Türkçe hakları Akçalı Ajans aracılığıyla Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne geçmiştir.

Tanıtım amacıyla yapılabilecek alıntılar dışında hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

Senelerdir benimle olan arkadaşlarım için,
Özellikle de Shelley ve Mandie,
Claire, Esther, John, Cas,
Helen ve Steve.

Ve Phil, dostum.

I

Okula yeni gelen kız Mae, beni bugün birlikte oyun oynayamaya çağırırdı. Ne diyeceğimi bilemedim. Mae uzun, siyah saçlara sahip. Saçlarını iki yana ayırıp başının tepesinde topluyor. Bu saç modeliyle tıpkı *Heidi*'ye ya da *Neşeli Günler*'deki çocuklara benziyor. Yuvarlak, oyuncak bebek gibi bir yüzü, parlak ve mavi gözleri var. Okula bu dönem kayıt oldu.

Bahçedeki en sevdiğim köşede, kitabımla birlikte oturdum. Ders aralarında hep aynı şeyi yaparım. Mae umut dolu gözlerle bana gülümsedi. Fakat ben, başımı iki yana sallayıp kitabıma döndüm.

“Okey,” dedi ve gitti.

Kitabıma odaklanmaya çalıştım ancak ne yaptığımı görebilmek için gözlerim sürekli o tarafa kayıyordu. Durmadan “okey” diyordu ve bu kelime âdeta ona uyum sağlamıştı. Hatta adıyla bile uyaklıydı. Okey, Mae (Mey). Halka şeklinde dizilip konuşma zamanı geldiğinde ailesiyle birlikte taşındığı için okulunu değiştirdiğini anlattı. Fakat bu duruma pek aldırmaz gibi görünmüyordu. Sanki her zaman neşesi yerindeydi.

Belki başka birinin yanına gider diye düşündüm ama tek başına çitin yanına gidip yerden çalı çırpı toplamaya başladı. Topladıklarından bir yığın yaptı. Sonra oturup cebinden bir

şey çıkardı. Elindeki güneşin altında parıldadığında bir büyüteç olduğunu anladım.

Dalları tutuşturmaya çalışıyordu. Onu izliyordum, ağzım açık kalmıştı. İşe yarayacak mıydı? Görünüşüne bakılırsa doğru açığı yakalamakta zorluk çekiyordu. Bir gökyüzüne, bir büyütece bakıyor, merceği sağa sola eğiyordu.

Yanlış yapıyordu. Belli bir pozisyonda uzun süre beklemesi gerekiyordu. Böylece güneş ışığının değdiği noktada çalıları tutuşturabilirdi. Bu şekilde ateş yakmak pek pratik sayılmaz ama yeterince sabırlıysanız ve güneş de yeterince güçlüyse işe yarayabilir. Ancak, biz sonbahardaydık. Güneş pek güçlü değildi.

Onu izlemeye öyle dalmışım ki kafasını kaldırıp da bana bakınca neredeyse şaşkınlıktan kitabımı düşürecektim. Gözlerimi oradan kaçırıp kitabıma diktim. Ama kaçamak bakışlarla onu izlemekten kendimi alamadım. Hâlâ bana bakıyordu, arkadaşımıymışım gibi gülümsedi.

Utancımдан yüzüm kızardı. Başımı kitabımdan bir daha kaldırmadım.

Mae çalıları tutuşturmayı başaramadı. Bunu anlamıştım çünkü eğer tutuştursaydı öğretmenlerden biri koşarak gelirdi. Onun yerine, zil çalınca herkes normal bir şekilde sıraya girdi. Ben bir koşu gidip Mae'in çitlerin kenarına yığıldığı dallara baktım.

Artık ortada bir yığın yoktu. Onları harfler şeklinde dizmişti. Bir kelime yazıyordu.

CALYPSO

Koşarak sınıfa geri döndüm, kalbim küt küt çarpıyordu. Dallarla neden benim adımlı yazmıştı ki?

Babam her zaman “Kendinin en iyi arkadaşı olmalısın,” der. Henüz küçükken bu sözün ne demek olduğunu anlayamıyordum. Ama şimdi anlıyorum. Bu söz, yalnız ve kendinle baş başa olmaksızın mutluluk duymalısın; yani seni mutlu etmeleri için başka insanlara ihtiyaç duymamalısın demek. Babam hep kendisinin kimseye ihtiyacı olmadığını söyler.

Bazen merak ediyorum, “Acaba anneme ihtiyaç duyuyormu?” Fakat bu, ona sorabileceğim türden bir soru değil. Bunu anneme de soramam, çünkü annem hayatta değil.

Okuldaki öğretmenler her zaman kendi başıma oturduğum için endişelenirlerdi. Okul raporlarıma, “Çok yalnız bir kız, kendisini etraftan soyutluyor.” gibi şeyler yazarlardı. Sanki bunlar kötü şeylermiş gibi...

Son raporuma farklı bir şey yazılmıştı: “Yakın arkadaşlıklar kuramazsa gelecek sene ortaokula geçişte zorluk yaşayacak.”

Babam geçen dönemin sonunda bu notu okuduğunda, “Anlamıyorlar işte...” demişti. “Diğer insanlara ihtiyaç duymayanları anlamıyorlar. Birilerine bağlı olmamanın yalnızlık çekmek olduğunu sanıyorlar. Kimse bunlara manevi gücün ne olduğunu öğretmemiş.”

Benim müthiş bir manevi güce sahip olduğumu düşündüğü için gurur duyuyorum ama babama bir şey olması ihtimalini düşünmekten hiç hoşlanmıyorum. Anneme bir şey oldu, beş yıl önce, bunu da düşünmek istemiyorum. Çok çabuk olup bitti; önce kendini biraz hâlsiz hissediyordu, sonra doktora gitti, birkaç tahlil yaptılar ve ona kanser olduğunu söylediler, sonra çok hızlı bir şekilde çok kötü hastalandı ve sonra da onu kaybettik. Babamı da kaybedersem artık iyi olabileceğimi düşünmüyorum.

Bu konu ne zaman açılrsa gözlerim dolar. Babam da hemen durumun farkına varıp sanki onu yine hayal kırıklığına uğratmışım

gibi başını iki yana sallar. “Üzölmek iyi bir şey değil,” der. “Sana nasıl güçlü olacağını gösteriyorum. İçindeki manevi gücü bul.”

Ben de gözlerimi siler, söylenileni denerim. Orada bir yerde, eminim. Bunu o kadar sık söylüyor ki orada bir yerde olmalı. “İyi olacağım,” derim ve sesimin titremesine izin vermem. “Ve eğer bana bir şey olursa... Sen iyi olacaksın.”

Cesaret veren bir gülümseme ile “Evet, doğru,” der ve kütüphanesine gider. Bu fikre katılmasına takılmamaya çalışırım. Bunun nedeni manevi güce sahip olması. Beni sevmiyor olması değil.

Okulda, diğer çocuklar benimle yakın arkadaş olmaya çalışmaktan vazgeçti. Onlarla oynamayı seviyorum, yani insanları sevmiyor değilim. Ama dürüst olmam gerekirse, kitapların dostluğunu tercih ederim. Kafamın içinde yarattıkları sessiz dünyayı seviyorum; o dünya sihirle, adalarla ya da gizemle doldurulabilir.

Mae henüz yeni ve beni anlamıyor. Birkaç güne bu durumu fark eder ve sonra kendisine arkadaş olacak başka birini bulur.

2

Eve geldiğimde hâlâ Mae ve topladığı dalları düşünüyordum. Eve girdim. Babamı çalışırken rahatsız etmek istemem. Bu yüzden kütüphanenin kapısının önünden parmaklarımın ucuna basarak geçtim. Gerçi kütüphanenin sol tarafta kalan ahşap kapısı oldukça kalın. Muhtemelen de babam beni zaten duymayacaktır. Ama sessiz olmayı galiba alışkanlık hâline getirdim. Daha sonra merdivenlerden yukarı çıkıp odama gittim ve ödevlerime başladım.

Kütüphane kendimi bildim bileli babamın çalışma odasıdır. Annemin de yukarı kattaki en küçük odada bir atölyesi vardı. O öldükten sora bu odayı benim için kütüphaneye çevirdik, bu yüzden şimdi benim hem bir yatak odam, hem de bir kütüphanem var. Bu açıdan çok şanslıyım, çünkü benim yaşlarımda kendi kitapları için kocaman bir odası olan başka kimseyi tanımıyorum.

Annem hayattayken bu oda tuvalerle, şövalelerle, yağlı ve sulu boyaarla, fırçalarla ve beyaz ispirto ile doluydu. Yıllardır odada boya olmamasına rağmen içerisi hâlâ hafifçe yağlı boya kokuyor. Duvarlarındaki rafları kitaplarla dolu kütüphanemde oturmayı çok seviyorum. Kitap okurken sanki annemin anılarını soluyorum burada. Burası benim özel yerim ve babam buraya hiç gelmiyor.

Ödevimi bitirdikten sonra aşağıya çay yapmaya indim. Her zaman olduğu gibi dolapta pek bir şey yoktu. Biraz ekmek, küçük dilim peynir, bir kutu hazır fasulye konservesi. Ekmeği kızarttım, fasulyeleri ısıttım ve üzerine de biraz peynir rendeledim. Sonra da mutfak masasına oturdum. Bir elimle yemeğimi yerken diğer elimle önüme açtığım kitabı tutuyordum. *Pollyanna*'yı okuyorum, yıllar öncesinden bir kitap. Kitap daha önce beni pek sarmamıştı, çünkü hikâyedeki kadın kahraman şaşılacak derecede sıkıcı ve herkesin kendisini sevmesinden başka bir şey istemiyor. Acaba daha fazla devam etmeme değecek mi diye düşünüyorum. Mesela *Yeşilin Kızı Anne*'deki Anne bana daha yakın bir karakter. Ya da *Gökyüzü Çocukları*'ndaki Sophie veya *Havada Yürüyen Kız*'daki Louie. Hepsinde hayal gücü var ve macera peşindeler. Zamanlarını bir şeylerden “memnun” olarak harcamıyorlar.

Babam yemeğimi bitirip bulaşıkları yıkayana kadar ortalarda görünmedi. Ben de ona bir fincan çay hazırlayıp kütüphanesine götürdüm.

“Baba?” Kapıyı ağır ağır tıklattım. Ardından iterek açtım.

Babamın masası odanın solundaydı. Her zamanki gibi oturmuş, gözlerini bir metin taslağına dikmişti. Babam düzeltmendir, yani kitaplar baskıya girmeden önce onları okur ve mükemmel olmalarını sağlar. On tane ayrı editörün ıskalayacağı hataları hemen buluverir. Hatta bugünlerde daha çok kullanılan bilgisayarlara bile alt edebilir, hiç kimse düzelti konusunda babamın eline su dökemez. Bir bilgisayarı var ama onu neredeyse hiç kullanmıyor. Ekranda hataları görmenin neredeyse imkânsız olduğunu söyler. Bu yüzden her taslağın çıktısını alır ve çalışma masası her zaman düzenli kâğıt yığınları ile kaplı olur.

Büyük bir dikkörtgen biçimindeki oda biraz loş ve kasvetli. Ön bahçedeki ağaçlar o kadar uzamış ki cumbadaki büyük pencereden içeri ışık girmesini engelliyor. Üstelik bugün hava da

kapalı. Biz buraya taşınmadan yıllar önce birisi odanın bir duvarını kısmen yıkıp oraya cam bir kapı taktırmış. Bu cam kapı sera ya da kış bahçesi gibi bir yere açılıyor. Herhâlde buradan gelecek güneş ışığının kitaplara zarar vermesinden korkmuşlar, çünkü odanın üç duvarına yerleştirilmiş eski ve çok güzel, ahşap kitap raflarını örtmek için raflarda oymalı kapaklar var. Gerçi artık raflara güneş ışığı erişemiyor ama alışkanlıktan olacak, kapaklar kapalı. Babam da masasında bir lamba kullanmak zorunda, ama o böyle çalışmayı zaten seviyor. Ben de öyle. Kütüphane sessiz, karanlık ve rahat. Bazen kitaplardaki karakterlerin raf kapaklarının ardında parmak uçlarında gezindiklerini hayal ediyorum.

“Bir fincan çay,” deyip fincanı masasının köşesine bıraktım.

Parmağını havaya kaldırıp gözlerini kâğıttan ayırmadan “Sayfanın sonu,” dedi.

Bekledim. Babam kırk iki yaşında, ama hiç kimse onun yaşını doğru tahmin edemez. Nasıl hissettiğine ve o an neye odaklandığına bağlı olarak yüz ifadesi değişen, çok daha yaşlı ya da çok daha genç görünebilen bir yüzü var. Saçları canlı ve kahverengi, sanki alnından geriye akıyormuş gibi duruyorlar. Okurken gözlük takıyor, uzun ve zayıf, sıırım gibi. Bir seferinde ben çok küçükken, korkuluk kılığına girmişti. O kadar gerçekçi olmuştu ki sanki sahiden de korkuluktü.

Sayfanın sonuna geldi ve son satırda bir kelimenin altını incecik çizdi. Sonra başını kaldırıp gülümsedi, gözlerinin kenarları kırışmıştı. “Merhaba, Calypso. Okul nasıldı?”

“İyi. Yeni gelen kız yere dallarla benim adımı yazdı.”

Gözlüklerini çıkarıp başını yana eğdi. “Tuhaf.”

“Evet, biliyorum.”

“Birlikte oyun mu oynuyordunuz?”

“Hayır, öylesine yaptı.”

“Kendi adını da yazdı mı?”

“Hayır, sadece benimkini.”

Omzunu silkti. “Eh işte, insanlar bazen böyle garip şeyler yapabilir.”

“Biliyorum. Ne üzerinde çalışıyorsun?”

Yüzü aydınlandı. “Bir bilim dergisi. İçinde sitrik aside dair sahiden güzel bir makale var. Makalenin yazarından yayınlandığı zaman tarihçemi gözden geçirmesini rica edeceğim.”

Babam “şaheserim” dediği bir kitap yazıyor, kulağa bir tür dondurma adı gibi gelebilir ama aslında çok önemli bir kitap. Adı *Limonun Tarihçesi*, limonların kökeninden, yüzyıllar boyu nasıl geliştiklerinden, limonlarla yapılan ilaçlardan, tariflerden vs. yani limonla ilgili olabilecek her şeyden bahsediyor. Bir gün ünlü bir yazar olacak olması bence muhteşem bir şey. Bazen kütüphanemde kitaplarla ve onları yazmış kişilerle otururken ben de gizlice bir yazar olmayı hayal ediyorum. Bu, yüksek sesle dile getirebildiğim bir şey değil. Sanki yüksek sesle söylersem mahvolacakmış gibi geliyor, tıpkı üfleyince patlayıveren sabun köpüğü gibi.

Babamın odası eskiden balmumu cilaslı kokardı ama şimdi limon kokuyor, çünkü kendi limon ağaçlarını yetiştiriyor. Dört yıl önce delice bir heyecanla kış bahçesini boşaltıp temizlemişti. Sonra da bir seradan altı tane limon ağacı ve onlara nasıl bakması gerektiğini anlatan bir kitap aldı. Çok garip bir gündü. Sabah okula gitmiştim. Döndüğümde evde bir limon bahçesi vardı. Sanırım bu, kitabını yazmaya başladıktan çok kısa bir süre sonraydı.

Ben de bir seferinde ağaçlara kitap okumayı denemiştim, çünkü bir yerden bunun bitkilere iyi geldiğini duymuştum.

Fakat birkaçının yaprakları sararınca babam bunu bırakmamı söylemişti.

“Baba yemek yemeyi unutmayacaksın, değil mi?” diye sordum.

“Akşam yemeği mi?” diye sordu. Kafası karışmış gibi duruyordu.

“Evet, sana tost yapmamı ister misin? Korkarım konserve fasulyenin sonuncusunu ben yedim.”

“Saat kaç?”

“Altı buçuk.”

“O kadar oldu mu? Okuldan geç dönmüşsün.”

“Baba, ben saatlerdir evdeyim.”

“Öyle mi? Geldiğini hiç duymadım.”

Sabırla, “Baba, akşam yemeği?” diye sordum.

“Yok, canım tost istemiyor.”

“Okey... Yalnız başka da bir şey yok.”

Kaşlarını çattı. “Şu kelimeyi sevmediğimi biliyorsun, Calypso. Lütfen bir daha kullanma.”

“Özür dilerim.”

Babam “okey” kelimesinin hem argo hem de kötü İngilizce olduğunu söylüyor ama okulda herkes sürekli bu kelimeyi kullanırken bunu unutmak çok zor. Ayrıca bu Mae’in de en sevdiği kelime. Okey, Mae. Hem Mae gayet hoş ve iyi birine benziyor. İnsanların “okey” demesinde ne kötülük var ki? Peki bazı insanların bu kelimeyi kullanması yanlışsa diğerlerinin kullanması doğru mu? Ayrıca biz hangi gruba dahil olacağımızı nereden bileceğiz? Babama tam bunları soracaktım ki başını kaldırıp mutlu bir ifadeyle bana baktı, alnındaki kırışıklıklar kaybolmuştu.

“Dışarı çıkıp pizza yiyelim mi?”

Şimdi biri ona bakıyor olsa babamın kırklarında olduğunu asla bilemezdi. Kocaman, heyecanlı bir çocuğa benziyordu.

Gözlerimi kırıştırdım. “Nasıl yani, şimdi mi?”

“Tabii ki!” Yerinden zıpladı ve çalı gibi saçlarını eliyle şöyle bir taradı. “Biraz spontane yaşayalım!”

“Ben daha yeni fasulye yedim baba.”

“Ama pizza için yine de yerin vardır, değil mi? Herkes pizzaya bayılır. Hadi, paltonu al!”

“Ben banyo yapacaktım...” Bir faydası yoktu. Babam çoktan hole çıkmış, ayakkabılarını arıyordu.

Kitabımı ceketimin cebine sokuşturup onu takip ettim.

Hırıldayan Volkswagen’imiz neredeyse çalışmayacaktı, nefesimi tuttum.

“Haydi, ihtiyar fıstık” dedi babam. “Sakin ol!”

Birden babamın bazı yönleriyle *Pollyanna*’daki karakterlere benzediğini düşündüm. Şüphesiz bu günlerde kimse arabasına “ihtiyar fıstık” diye seslenmiyordu.

Araba hırıltılara boğularak çalıştı, ben de rahatladım. Günün birinde, muhtemelen de yakın gelecekte, bu araba hiç çalışmayacak. Arabaların servise götürülmesi gerektiğini biliyorum. Ama bizimkinin yıllardır servis yüzü gördüğünü sanmıyorum. Bu, muhtemelen müdürümüz Bay Gilkes’in onaylamadığı her şey ve herkes için söylediği “topluma karşı bir tehdit” idi.

Babam kocaman bir pizza yedi. Ekmek ve fasulye beni tıka-mıştı, o yüzden sadece bir iki dilim yiyebildim, ama pizza güzeldi.

Keşke babam bu teklifi daha önce yapmış olsaydı, o zaman fasulyeyi yarın için saklayabilirdim.

Restorandan çıkarken babama “Eve yiyecek bir şeyler almamız lazım,” dedim.

Başıyla onayladı. “Yarın sen okuldayken alışverişe çıkarım.”

“Gerçekten mi? Geçen seferki gibi unutmazsın değil mi?”

Sırtarak elimi tuttu ve birlikte arabaya doğru yürüdük. “İzci sözü.”

Mutluydum. Yatağa uzanıp *Pollyanna*’dan bir bölüm daha okurken kaşlarım çatıldı. “Dana ayağı jölesi” ne oluyor ki? Kulağa hiç hoş gelmiyor.

Yatağımın baş ucundaki komodinin üzerinde duran çerçeveye uzanıp parmaklarımın ucuyla fotoğrafa dokundum. Uyumadan önce hep yaptığım gibi. “İyi geceler anne,” dedim.

Annem güneş ışığında parıldaayan kestane rengi uzun saçlarıyla çerçevenin içinden bana gülümsüyor. Ben küçükken güneş daha mı parlaktı bilmiyorum, ama öyleymiş gibi hissediyorum.

Sonra lambayı kapatıp Mae’i düşündüm. O da biraz *Pollyanna*’ya benziyor sanki. Neşeli biri. Yarın yine benimle oyun oynamak isteyecek mi diye merak ediyorum.

Benimle oynamak istemesini ben istiyor muyum, işte onu bilmiyorum.

3

Bayan Spotlin yazma aktivitesinde Mae ile beni eşleştirdi. Aynı anlama gelen kelimeleri eşleştirmemiz gerekiyordu. Bayan Spotlin'in bize ileri seviye kelime zarfını verdiğini biliyorum çünkü kelimeler mor renkle yazılmıştı. Sınıfın çoğunluğuunda yeşil ya da mavi kelimeler vardı. Disleksik grupta da kırmızılar.

Çok kitap okuduğuum için çok fazla kelime biliyorum. Mae ile eşleşince acaba o da çok kitap okuyor mu diye merak ettim. Belki Bayan Spotlin onu kimle eşleştireceğini bilememişti.

“Geveze,” dedim ve bir kelimeye uzandım, “çenebaz.”

Mae başını sallayıp onayladı. “Endiřeli,” dedi ve kelimeyi “vesveseli” ile birleştirdi.

Onunki kolay bir eşleřtirmeydi.

“İncelik ve zarafet,” dedim.

Mae “Uçucu ve patlayıcı,” dedi.

Etkilenmiřtim. Sınıfta “uçucu” kelimesinin ne anlama geldiğini bilen pek fazla kişi yoktu. Belki Mae de çok kitap okuyordur. Daha fazla kelime eşleştirebilmek için gözlerimle küçük beyaz dikdörtgeni taradım.

Mae beni geçti. “Miniskül ve minicik.”

Kaşlarımı kaldırdım ve “ussal” kelimesine uzandım, ardından “zihinsel” kelimesine.